

Niemcewicz, Andrzej

Nowa ewangelizacja w kontekście apostolstwa ludzi świeckich

Warszawskie Studia Pastoralne 17, 91-107

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

*ANDRZEJ NIEMCEWICZ

NOWA EWANGELIZACJA W KONTEKŚCIE APOSTOLSTWA LUDZI ŚWIECKICH

*The new evangelization in context
of the apostolate of laity.*

Zarówno nowa ewangelizacja, jak i apostołstwo ludzi świeckich, to bardzo popularne i często wykorzystywane terminy. Posługują się nimi różne osoby, w najróżniejszych kontekstach. Przykładowo, ks. Edward Staniek powiedział podczas rekolekcji wygłoszonych w 1992 roku dla nauczycieli i wychowawców: „Wezwanie dla nowej ewangelizacji to wielka szansa dla Kościoła. Jeśli to dzieło zostanie podjęte we wszystkich wymiarach, Bóg ześle ludzi na miarę św. Franciszka, którzy udowodnią wierzącym w Chrystusa, że życie w pełni Ewangelią we współczesnym świecie jest nie tylko możliwe, ale jest jedynym mądrym rozwiązaniem istniejących problemów zarówno w Kościele, jak i całej rodzinie ludzkiej”¹. Bł. Jan Paweł II natomiast, powiedział do wiernych zgromadzonych w Kijowie w 2003 roku: „powtarzam wam, którzy zgromadziliście się tu w Kijowie, słowa, jakie wypowiedziałem do wiernych przybyłych do Rzymu w r. 2000 na obchody Jubileuszu Aposto-

---

* Niemcewicz.andrzej@gmail.com

¹ E. Staniek, *Nowa ewangelizacja*, Kraków 1994, s. 7.

stwa Świeckich: «Trzeba powrócić do soboru. Trzeba znów wziąć do ręki dokumenty Soboru Watykańskiego II, aby na nowo odkryć zawarte w nich wielkie bogactwo pouczeń doktrynalnych i duszpasterskich. Powinniście na nowo wziąć do ręki te dokumenty przede wszystkim wy, świeccy, przed którymi sobór otworzył niezwykle możliwości czynnego uczestnictwa w misji Kościoła»². Obecnie, zainteresowanie owymi pojęciami uwidacznia się przede wszystkim w przygotowaniach do Synodu na temat ewangelizacji (2012), który będzie przebiegał pod hasłem: „nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej” i zbiega się z ogłoszonym przez papieża Benedykta XVI Rokiem Wiary.

Poniższa praca ma na celu ogólne zarysowanie obu pojęć oraz przedstawienie podstawowych zależności między nimi, ze szczególnym akcentem położonym na nową ewangelizację.

1. Charakterystyka apostołstwa ludzi świeckich

Jeśli chodzi o termin „ludzie świeccy”, to od razu trzeba zaznaczyć, że nie jest on precyzyjny. Odpowiadając na pytanie, kim jest laik można powiedzieć, że jest nim każdy ochrzczony, przez Chrystusa wezwany z tego, co nieświęte, do Jego świętego Kościoła, z Nim umarły i pogrzebany, z Nim zmartwychwstały do nowego życia. Każdy, kto przynależy do świętego ludu (z gr. *laos*). W takim ujęciu, przekazanym przez tradycję, do laików zalicza się wszystkich wierzących, zarówno księży,

---

² Jan Paweł II, *Być świadkami dzisiaj. Przesłanie Papieża z okazji Kongresu Katolików Świeckich Europy Wschodniej*, „L'Osservatore Romano” 2004, nr 2, s. 23.

zakonników, jak i ludzi wykonujących świeckie zawody.³ Termin ten nabrał jednak nieco innego znaczenia podczas obrad Soboru Watykańskiego II, który spróbował bardziej precyzyjnie określić, kim są świeccy w Kościele. W konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* czytamy, iż pod nazwą świeckich rozumie się wszystkich wiernych chrześcijan nie będących członkami stanu kapłańskiego i stanu zakonnego prawnie ustanowionego w Kościele, mianowicie wiernych chrześcijan, którzy jako wcieleni przez chrzest w Chrystusa, ustanowieni jako Lud Boży i uczynieni na swój sposób uczestnikami kapłańskiego, prorockiego i królewskiego urzędu Chrystusowego, ze swej strony sprawują właściwe całemu ludowi chrześcijańskiemu posłannictwo w Kościele i w świecie⁴. Odtąd możemy powiedzieć, że z ustanowienia Bożego są w Kościele wśród wiernych święci szafarze, których w prawie nazywa się duchownymi oraz pozostali, których nazywa się świeckimi. Są także wierni, należący do jednej i drugiej kategorii, którzy przez profesję rad ewangelicznych poświęcili się szczególnie Bogu, czyli osoby zakonne⁵. Każda z tych grup ma w Kościele swoje miejsce i odpowiednie zadania.

Czym natomiast jest apostołstwo? Termin ów pochodzi od greckiego słowa *apostello*, które oznacza posyłać i najszerzej biorąc jest ono tym wszystkim, przez co Kościół w konkretnych warunkach głosi Królestwo Boże, urzeczywistnia się i dzięki czemu wzrasta, ogarniając coraz to nowych ludzi i nowe dziedziny ich życia. Inaczej mówiąc, jest to cała szeroko pojęta działalność zbawcza Kościoła, zgodna z jego naturą. Wpływa ona z nakazu misyjnego, jaki Chrystus przekazał

---

³ Por. H. U. von Balthasar, *Kim jest laik?*, „Communio” 1987, nr 3, s.36.

⁴ Por. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, Rzym 1964, nr 31.

⁵ Por. KPK, kan. 207, par. 1-2.

uczniom przed swoim wniebowstąpieniem: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28,19-20). Apostolstwo jest więc głoszeniem Chrystusa i Jego orędzia mesjańskiego słowami oraz czynami w celu doprowadzenia każdego człowieka do doświadczenia w swoim życiu zbawczego dzieła Chrystusa⁶.

Charakterystyczną cechą apostolstwa jest to, iż dotyczy ono wszystkich wiernych w Kościele. W dekrecie soborowym o apostolstwie świeckich *Apostolicam actuositatem* można odnaleźć kilka źródeł powszechnego obowiązku apostolskiego. Pierwszym a zarazem podstawowym jest zjednoczenie z Chrystusem przez chrzest i bierzmowanie. Obowiązek i prawo do apostolstwa otrzymują wierni wprost od Chrystusa, a nie od hierarchii kościelnej. Przez chrzest wierny staje się uczestnikiem królewskiego kapłaństwa. Kolejnym źródłem jest powszechne przekazanie miłości. Jest to największe polecenie Pana. Przynagła ono wszystkich wiernych do zabiegania o chwałę Boga przez nadejście Jego królestwa i o życie wieczne dla wszystkich ludzi, by poznali Boga prawdziwego oraz tego, którego posłał, Jezusa Chrystusa. W dekrecie jest również mowa o charyzmatkach jako o nowym źródle prawa i obowiązku apostolskiego. Rozumie się przez nie zwyczajne uzdolnienia i przymioty dane ludziom na użytek wspólnoty. Z przyjęcia tych darów rodzi się u obdarowanego człowieka obowiązek wykorzystania ich dla dobra ludzi i zbudowania Kościoła⁷. Każdy wierzący jest zatem wszędzie i zawsze apostołem już przez to, że jest chrześcijaninem. Być chrześcijaninem i być

---

⁶ Por. M. Chmielewski, *Duchowość świeckiego apostoła*, „Studia Gdańskie” 2007, nr 20, s. 182-183.

⁷ Por. E. Weron, *Świeccy w kościele*, Paryż 1970, s. 75.

apostolem, to w gruncie rzeczy to samo. Działalność apostołska jest dostępna każdemu chrześcijaninowi w każdej sytuacji życia. Każdy jest apostołem już przez to samo i w tej mierze, w jakiej jest chrześcijaninem⁸.

Zadaniem ludzi świeckich z tytułu ich powołania jest szukanie Królestwa Bożego przez zajmowanie się sprawami świeckimi i kierowanie nimi po Bożej myśli. Mają oni rozświetlać wszystkie sprawy doczesne i tak nimi kierować, aby rozwijały się na chwałę Chrystusa⁹. Wierni świeccy są uczestnikami kapłańskiej, prorockiej i królewskiej misji Chrystusa. Na czym polega ów udział, jakie są konkretne zadania?

Pierwszą dziedziną kapłańskiego uczestnictwa świeckich chrześcijan jest życie codzienne. Otwierając się na dar Ducha Świętego poprzez chrzest, chrześcijanin może prowadzić swoje codzienne sprawy w tymże Duchu. Każda jego działalność, czy to będzie praca zawodowa, życie małżeńskie czy odpoczynek, staje się w ten sposób trwaniem w Bożej obecności, dzięki czemu Bóg jest uwielbiony. Istotne jest przeżywanie ofiar i trudów, których nie da się uniknąć. O tych trudach najbardziej wiedzą ludzie biedni, cierpiący, czy żyjący na obszarach objętych głodem, czy wojną. Na uwagę zasługuje cierpienie tak moralne, jak i fizyczne. Jeżeli jest ono przyjęte z wiarą i cierpliwie znoszone, staje się częścią ofiary krzyżowej Chrystusa, w której najpełniej wyraziło się Jego kapłaństwo. Nie można zapomnieć również o tych ofiarach, które trzeba ponosić z tytułu opieki nad cierpiącymi¹⁰. Kapłańskie posłannictwo wiernych uwidacznia się w uczestnictwie w sakramentach, z których na szczególną uwagę zasługuje wspomniany już sakrament

---

⁸ Por. K. Rahner, *O możliwości wiary dzisiaj*, tłum. z niem. A. Morawska, Kraków 1983, s. 250.

⁹ Por. KKK 897; por. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, dz. cyt., nr 31.

¹⁰ Por. M. Chmielewski, dz. cyt., s. 195-196.

Eucharystii. „Koniecznym jest zatem, aby obecni podczas tego misterium wiary chrześcijanie nie byli jak obcy i milczący widzowie, lecz aby przez obrzędy i modlitwy tę tajemnicę dobrze rozumieli, w świętej czynności uczestniczyli świadomie, pobożnie i czynnie”¹¹. Kapłaństwo powszechne świeckich może się również realizować poprzez posługi w samym Kościele. Świeccy, którzy posiadają wymagane przymioty, mogą być przyjęci na stałe do posługi lektora i akolity. Tam gdzie to doradza konieczność Kościoła, z braku szafarzy także świeccy, chociażby nie byli lektorami lub akolitami, mogą wykonywać pewne obowiązki w ich zastępstwie, mianowicie: posługę słowa, przewodniczenie modlitwom liturgicznym, udzielanie chrztu, a także rozdzielenie Komunii świętej, zgodnie z przepisami prawa¹².

Funkcja prorocka jest związana z głoszeniem Dobrej Nowiny o Chrystusie i przejawia się poprzez trzy główne sposoby: bezpośrednie przepowiadanie Słowa Bożego, świadectwo życia chrześcijańskiego oraz charyzmaty, które są dane ku zbudowaniu ludu Bożego. Szczególnie istotne jest świadectwo życia prawdziwie chrześcijańskiego, o czym przypomniał papież Paweł VI, pisząc w adhortacji apostołskiej *Evangelii nuntiandi*, że „człowiek naszych czasów chętniej słucha świadków, aniżeli nauczycieli, a jeśli słucha nauczycieli, to dlatego, że są świadkami”¹³. Człowiek nieustannie powinien weryfikować zgodność swoich słów i czynów. Jeżeli będzie między nimi zachodziła jakaś rozbieżność, szybko przestanie on być wiarygodnym świadkiem. Niezwykle wyraźne jest to w sferze życia

---

¹¹ Sobór Watykański II, Konstytucja o Liturgii *Sacrosanctum Concilium*, Rzym 1963, nr 48.

¹² Por. J. Manzanarez, *Posługiwania osób świeckich w Kościele posoborowym*, „Communio” 1987, nr 3, s. 93-107.

¹³ Por. Paweł VI, Adhortacja apostołska o ewangelizacji w świecie współczesnym *Evangelii nuntiandi*, Rzym 1975, nr 41.

rodzinnego, kiedy dzieci uczą się od swoich rodziców określonych zachowań i postaw, w tym także postawy religijnej¹⁴.

Królewska funkcja posłannictwa świeckich polega na uświęcaniu świata doczesnego, to znaczy przyporządkowaniu go ostatecznemu celowi, którym jest przybrane synostwo zakomunikowane ludziom, oraz uwalnianie go z niewoli, w którą wprowadza go grzech ludzki. Jest to bardzo doniosła rola, na co jednoznacznie wskazuje konstytucja *Lumen gentium*. I choć w misji królewskiej uczestniczą wszyscy ochrzczeni, to właśnie świeccy mają pierwsze miejsce w jej wypełnianiu z racji ich szczególnej działalności w świecie i kompetencji w różnych dziedzinach życia. Dzięki temu powinni świeccy wspólnymi siłami tak uzdrawiać istniejące w świecie obyczaje i stosunki, aby przepajać kulturę wartościami moralnymi¹⁵. Nie mniej ważna jest troska o niesprawiedliwość i nierówność społeczną. One to, jak określił bł. Jan Paweł II składają się na tzw. grzech społeczny. Obejmuje on wiele dziedzin, takich jak: złe traktowanie pracownika przez pracodawcę, niegodziwe zarobki, nieposzanowanie życia przejawiające się w manipulacjach genetycznych, aborcji czy eutanazji. Wobec tego grzechu „ludzie świeccy powinni wspólnymi siłami tak uzdrawiać istniejące w świecie obyczaje i stosunki, jeśli skłaniają gdzieś do grzechu, aby to wszystko stosowało się do norm sprawiedliwości i raczej sprzyjało praktykowaniu cnót, niż mu przeszkadzało. Tak postępując, przepoją kulturę i dzieła ludzkie wartościami moralnymi”¹⁶. Udział w misji królewskiej Chrystusa przejawia się również w działalności w Kościele, w którym wierni świeccy mogą współdziałać w wykonywaniu władzy, zgodnie

---

¹⁴ Por. J. Page, *Teologiczne podstawy posłannictwa świeckich*, „Communio” 1987, nr 3, s. 93-107.

¹⁵ *Tamże*.

¹⁶ LG, 3.

z przepisami prawa. Dotyczy to ich obecności na synodach partykularnych, synodach diecezjalnych, w radach duszpasterskich, a także sprawowania misji duszpasterskich w parafii, współpracy w radach ekonomicznych, udziału w trybunałach kościelnych¹⁷.

2. Charakterystyka nowej ewangelizacji

Jeśli chodzi o pojęcie nowej ewangelizacji, to funkcjonuje ono w Kościele od niedawna i jest bardzo rozległe i złożone. Nawiązuje ono w oczywisty sposób do ewangelizacji, która w najprostszym ujęciu oznacza głoszenie Dobrej Nowiny o zbawieniu człowieka. Jezus Chrystus mocą Ducha Świętego został posłany, by ewangelizować (gr. *euangelizastai*) i sam również nakazał Apostołom, aby szli na cały świat i głosili Ewangelię wszelkiemu stworzeniu (Mk 16,15). Bycie zwiastunem Dobrej Nowiny o zbawieniu w Jezusie jest zatem pierwszym i zasadniczym obowiązkiem apostołskim¹⁸. W teologicznym użyciu termin ewangelizacji pojawił się dopiero w drugiej połowie XIX wieku, kiedy to ewangelizacją nazywano działalność protestanckich kaznodziejów wędrownych, w tym popularyzację Biblii. Z czasem zaczęto go również używać w Kościele katolickim, na określenie głoszenia Ewangelii w pogańskich krajach misyjnych. Początkowo używano go raczej niechętnie. Sytuacja zmieniła się z nadejściem Soboru Watykańskiego, kiedy termin ów zaczął pojawiać się coraz częściej, także w oficjalnych dokumentach Kościoła. Aktualnie można powiedzieć, że podobnie jak w dokumentach Magiste-

---

¹⁷ Por. KKK 911, Por. KPK, kan. 443, par. 4; kan. 463, par. 1-2; kan. 511-512; 536; kan. 517, par. 2; kan. 492, par. 1; 537; kan. 1421, par. 2.

¹⁸ Por. A. Kmiecik, *Posyłam was*, Warszawa 1995, s. 59.

rium Kościoła, tak i u współczesnych teologów spotykamy różne określenia ewangelizacji, począwszy od wąskiego i cząstkowego rozumienia jej jako głoszenie Ewangelii, a skończywszy na szerokim, integralnym pojmowaniu jej jako całości kształt działalności zbawczej Kościoła¹⁹.

Na tym gruncie wyrosło pojęcie nowej ewangelizacji, które po raz pierwszy zostało użyte przez bł. Jana Pawła II w czasie wizyty duszpasterskiej na Haiti w 1983 roku. Papież dostrzegając problemy współczesnego świata i dramat odchodzenia świata od Boga, skierował wtedy do Kościoła słynne wezwanie: „patrzcie w przyszłość podejmując nową ewangelizację, nową w swoim zapale, nową w swych metodach i nową w środkach wyrazu”²⁰. W nawiązaniu do działalności papieża i jego wypowiedzi z biegiem czasu biskupi, teologowie, publicyści coraz dokładniej próbowali określić istotę nowej ewangelizacji, jej zadania i poszczególne elementy, jednak jak się okazuje nie jest to proste. Chcąc mieć całościową wizję należy wymienić najważniejsze, fragmentaryczne określenia. I tak nowa ewangelizacja jest pojmowana jako: nowe kluczowe pojęcie we współczesnej teologii pastoralnej; aktualny program duszpasterski Kościoła; nowy zapal apostolski; nowe przedsięwzięcia ewangelizacyjne; nowe metody i środki wyrazu; duszpaństwo misyjne; ewangelizacja w nowych uwarunkowaniach społecznych; inkulturacja Ewangelii w nowoczesną kulturę europejską; przepowiadanie z nową mocą Jezusa Chrystusa oraz Jego Ewangelii chrześcijanom i niechrześcijanom²¹.

---

¹⁹ Por. A. Lewek, *Nowa ewangelizacja w duchu Soboru Watykańskiego II. Tom 1*, Katowice 1995, s. 25.31.

²⁰ Por. J. Socha, *Katolicy świeccy a Nowa Ewangelizacja*, „Studia Gdańskie” 2007, nr 20, s. 125.

²¹ Por. A. Lewek, *dz. cyt.*, s. 25.31.

Na podstawie analizy użycia terminu nowej ewangelizacji w różnych kontekstach, dokumentach, można wyróżnić kilka charakterystycznych elementów składowych. Najważniejsze z nich to: uwarunkowania kulturowe, adresat i podmiot, metoda oraz środki wyrazu.

Bez wątpienia można zaobserwować w ostatnich czasach nie-spotykane wcześniej na taką skalę przemiany kulturowe i społeczne prowadzące do zeświecczenia oraz ateizmu całych społeczeństw. Dechrystianizacja, dotykająca boleśnie całe narody, w których niegdyś kwitła wiara i życie chrześcijańskie, nie tylko powoduje utratę wiary lub w jakiś sposób pozbawia ją znaczenia w życiu, ale nieuchronnie prowadzi też do rozkładu i zaniku zmysłu moralnego²². Świat i ludzka kultura, dotychczas stabilna i podlegająca powolnym zmianom, nagle zaczyna się dynamicznie przekształcać. Rewolucja technologiczna, powstanie mediów elektronicznych spowodowały prawdziwy, głęboki i kolejny na przestrzeni kilku dekad przewrót kulturowy współczesnej cywilizacji²³.

Kto jest adresatem nowej ewangelizacji? Z samego założenia jest nim wszystko to, co wiąże się z człowiekiem i jego zbawieniem. Mówiąc konkretniej są to wszyscy ludzie, zarówno wierzący, jak i niewierzący, całe wspólnoty ludzkie takie jak rodzina, parafia, Kościół, ale także kultura oraz różne dziedziny życia społecznego, takie jak polityka czy gospodarka. I choć można powiedzieć, że nie jest to nic nowego, trzeba zauważyć, że człowiek bez wątpienia zmienia się na przestrzeni wieków i należy ten fakt uwzględnić w skutecznym przepowiadaniu Ewangelii. A kim jest człowiek trzeciego tysiąclecia? Jest to z pewnością: człowiek komunikacji, którego podstawowym

---

²² Por. Jan Paweł II, Encyklika *Veritatis splendor*, Rzym 1993, nr 106.

²³ Por. J. Dudzic, *Spór o nowość Nowej Ewangelizacji*, „Studia Gdańskie” 2007, nr 20, s. 99.

narzędziem poruszania się po świecie jest szybka, sprawna i zaawansowana komunikacja; człowiek multimediiów; człowiek reklamy, który rozumie, że wszystko, co ma jakąkolwiek wartość, jest we właściwy sposób prezentowane i promowane; człowiek obrazu, który posługuje się językiem wyobrażeń, komiksów i wieloznacznych symboli; człowiek doświadczenia (przeżycia), który akceptuje tylko to, co jest żywe, doświadczalne i adekwatne do życia, a mniej jest zainteresowany teorią, ideą i abstrakcją²⁴. Przedstawiona lista to tylko część cech wyróżniających współczesnego człowieka. W rzeczywistości jest ich dużo więcej, co świadczy o jego bogactwie.

Jeśli chodzi o podmiot nowej ewangelizacji, to tradycyjnie w pierwszym rzędzie wskazuje się na Ducha Świętego, który jest sprawcą całego uświęcenia i działania w Kościele. W ramach Kościoła są natomiast inne podmioty takie jak papież, biskupi, kapłani, świeccy czy całe instytucje takie jak rodzina, parafia, stowarzyszenia kościelne, szkoły. Nowością jest tu fakt, że począwszy od promocji laikatu w Kościele na Soborze Watykańskim II, dzieło nowej ewangelizacji zaleca się ze szczególną mocą właśnie katolikom świeckim, którzy mają przestać czuć się elementem biernym, a jasno uświadamiać sobie obowiązek aktywnego głoszenia Ewangelii tam, gdzie tylko to możliwe²⁵.

Charakterystycznym elementem nowej ewangelizacji jest nowa metoda, do której w pierwszej kolejności należy zaliczyć nowy zapał ewangelizacyjny. Wynika on z głębokiej wiary w Boga, żarliwej miłości i radykalnej chęci naśladowania Chrystusa. Entuzjazm jest dziełem Ducha Świętego, który nieustannie rozpala serce Kościoła. „Jeżeli nasze serca będą płonęły miłością ku Chrystusowi, nasze usta będą zmuszone gło-

---

²⁴ Por. *tamże*, s. 103.

²⁵ Por. A. Lewek, *dz. cyt.*, s. 111.

sić Jego orędzie, a w naszej codzienności odbijać się będzie Jego życie. Sprawa jest prosta: żarliwe słowo rodzi się z żarliwości serca. Tylko wówczas możemy zapalać, gdy doświadczamy płomienia Ducha Chrystusa Zmartwychwstałego²⁶.

Do nowości metody możemy również zaliczyć powrót do kerygmatu jako treści głoszenia Ewangelii. W całościowym przekazywaniu wiary, możemy wyróżnić dwa etapy: głoszenie kerygmatu oraz katechezę. Głoszenie kerygmatu, jest to przepowiadanie najbardziej podstawowej prawdy wiary, Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie. Ma ono za zadanie doprowadzić do osobistej relacji z Jezusem, poprzez wiarę i nawrócenie. Katecheza natomiast stanowi pogłębienie wiary i ma za zadanie ukształtować dojrzałego chrześcijanina. Taka kolejność jest jak najbardziej właściwa, a poszczególne kroki są niezbędne. Jeżeli chcemy skutecznie głosić Słowo Boże współczesnemu człowiekowi, powinniśmy zacząć od głoszenia kerygmatu²⁷.

Nowa metoda jest związana również z osobistym świadectwem życia chrześcijańskiego, które zawsze dopełnia głoszenie Dobrej Nowiny i sprawia, że jest ono bardziej skuteczne. Ewangelizacja nie polega na przekonywaniu rozumowym, na dyskursie filozoficznym czy moralnym. Polega raczej na tym, co się dzieje dzisiaj, w życiu ludzi, podobnie jak to się przydarzyło Zacheuszowi, Samarytance. Kiedy człowiek może powiedzieć, że był tym, który dotąd nie widział, a teraz widzi, wówczas urzeczywistnia się chrześcijaństwo²⁸.

Do nowej metody zalicza się także wykorzystywanie nowoczesnych środków komunikacji społecznej, posługiwanie się

---

²⁶ A. Sepiolo, *Nowa ewangelizacja*, Kraków 2001, s. 23.

²⁷ Por. P. Nonis, *Ewangelizacja a katecheza*, „Kolekcja Communio” 1993, s. 98-99; por. Jan Paweł II, Adhortacja apostolska o katechizacji naszych czasów *Catechesi tradendae*, Rzym 1979, nr 18-19.

²⁸ Por. A. Suqiam, *Nowa ewangelizacja: niektóre zadania i niebezpieczeństwa*, „Communio” 1987, nr 3, s. 48.

twórczością ewangelizacyjną, uwzględniającą najlepsze zasady psychologiczne i pedagogiczne oraz stosowanie audiowizualnego języka przekazu. Swoje miejsce odnajduje również tzw. inkulturacja Ewangelii, czyli nawiązanie do autentycznych wartości danej kultury, uznawanych i pielęgnowanych w danym kręgu kulturowym oraz przepojenia ich Ewangelią²⁹.

3. Zależności między nową ewangelizacją a apostołstwem świeckich

Zarówno jedno, jak i drugie pojęcie ma obszerny zakres znaczeniowy, który trudno wyrazić za pomocą jednej definicji. Należy posługiwać się raczej opisami cząstkowymi, składowymi, które wskazują na pojedynczy aspekt danego pojęcia. Można zauważyć wiele cech wspólnych. Biorąc pod uwagę najszerszy, najmniej precyzyjny sens znaczeniowy widać, iż oba pojęcia znaczą mniej więcej to samo, tak iż można je używać zamiennie. Zarówno nowa ewangelizacja, jak i apostołstwo ludzi świeckich oznaczają głoszenie zbawczego orędzia o Jezusie Chrystusie i odnoszą się do całej, jednej misji Kościoła. To Chrystus głosząc Dobrą Nowinę o Królestwie Bożym był pierwszym ewangelizatorem. Po swoim zmartwychwstaniu posłał uczniów, aby kontynuowali Jego zbawcze dzieło w Kościele. Obydwa pojęcia swoim źródłem sięgają czasów biblijnych, jednak ich powszechne użycie nastąpiło stosunkowo niedawno. Sobór Watykański II wyraźnie sprecyzował na czym polega apostołstwo ludzi świeckich, wskazał na ich powszechne zaangażowanie w Kościele i na źródła ich posługi, które wynikają z potrójnej misji Chrystusa. Pojęcie nowej ewangeli-

---

²⁹ Por J. J de Farias, *Nowa ewangelizacja a kultura*, „Kolekcja Communio” 1993, s. 135-136.

zacji natomiast pojawiło się nieco później, w wyniku ciągle trwających przemian w Kościele będących owocem soboru oraz zmian w kulturze przejawiających się coraz większym zeświecczeniem.

Zarówno apostołstwo ludzi świeckich jak i nowa ewangelizacja wypływają z odczytania zmieniającej się nieustannie rzeczywistości i wyrażają aktualne potrzeby chwili. Wskazują na zadania Kościoła, który jest w całości prowadzony i ożywiany przez Ducha Świętego. Można jednak dostrzec, że apostołstwo laikatu jest rzeczywistością bardziej statyczną, a nowa ewangelizacja dynamiczną. Pierwsza z nich jest rewolucyjnym wskazaniem doniosłości ludzi świeckich w misji ewangelizacyjnej całego Kościoła, a druga akcentuje potrzebę adaptacji do zmieniających się warunków świata i zachęca do ciągłego poszukiwania nowych metod, form i środków wyrazu, aby przekaz ewangeliczny był maksymalnie owocny.

Biorąc pod uwagę wyróżnione elementy strukturalne nowej ewangelizacji można dostrzec szereg powiązań z apostołstwem ludzi świeckich. Najściślej związane są podmiot oraz uwarunkowania kulturowe. Wygląda bowiem na to, że centralny postulat przywrócenia ludziom świeckim roli w Kościele, jest zawarty niejako w podmiocie nowej ewangelizacji. Wynika on ze specyficznych uwarunkowań kulturowych oraz znaków czasu. Jeśli chodzi natomiast o pozostałe elementy strukturalne, to można powiedzieć, że sytuują się one jakby na zewnątrz apostołstwa laikatu. Adresat, metody i środki wyrazu nowej ewangelizacji dostarczają ludziom świeckim cennych informacji do realizacji ich doniosłego powołania, które wynika z włączenia w potrójną misję Chrystusa. Największy wpływ mają one na zadania wypływające z funkcji prorockiej i królewskiej.

Apostołstwo w postaci bezpośredniego głoszenia Słowa Bożego czy dawania świadectwa przez codzienne życie, może być dużo bardziej owocne jeśli uwzględni się nowego, tak

szybko zmieniającego się, adresata oraz zastosuje nowe metody. Zapał i gorliwość ewangelizacyjna, wypływające z otwartości na Ducha Świętego, są nieocenione podczas skutecznego przekazu zbawczego orędzia. Kiedy ludzie widzą, że człowiek jest radosny, podekscytowany, zadają sobie pytanie co jest tego przyczyną i chętniej go słuchają. W takiej sytuacji odkrycie, iż źródłem owej radości jest życie przepelnione wiarą może być pierwszym impulsem do przemiany odbiorcy. Ważne jest również wskazanie, aby wykazywać jak największą twórczość oraz posługiwać się nowymi środkami komunikacji. Nieocenioną metodą dla ludzi świeckich jest również powrót do głoszenia kerygmatu, jako treści głoszenia Dobrej Nowiny. Nie ulega wątpliwości bowiem, że ludzie świeccy nie są przygotowani do tego, aby katechizować. Z pewnością jednak mogą głosić pierwsze orędzie ewangelizacyjne, które jest przekazaniem podstawowej prawdy o zbawieniu w Chrystusie. Tak jak pierwsi Apostołowie, mogą dzielić się swoim doświadczeniem spotkania z żywym Chrystusem. Taki przekaz, poparty świadectwem życia, może okazać się nadzwyczaj skuteczny. Może być jak strzała, która precyzyjnie dotrze do celu i sprawi, że ten, który nie znał Chrystusa, nagle zapragnie Go poznać.

Podsumowując widać, że zarówno nowa ewangelizacja, jak i apostołstwo ludzi świeckich są pojęciami bardzo złożonymi i rozległymi znaczeniowo. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że ich podstawowy rys jest podobny i polega na powszechnym i odnowionym wezwaniu do ewangelizacji, jako całej działalności Kościoła. Wskazuje to na podstawowe powiązanie wzajemnych pojęć. Z jednej strony apostołstwo ludzi świeckich jest jednym z elementów strukturalnych nowej ewangelizacji. Natomiast z drugiej strony niektóre części strukturalne nowej ewangelizacji wpływają na apostołstwo ludzi świeckich, wskazując kierunek jego owocnego funkcjonowania.

Streszczenie

Nowa ewangelizacja to niezwykle ważne zadanie współczesnego Kościoła, który jest powołany do tego, aby głosić Dobrą Nowinę o zbawieniu w Chrystusie. Jednak czym ona tak naprawdę jest i do kogo jest skierowana? Odpowiedź na te pytania nie jest prosta. Jednocześnie bardzo wiele mówi się o tzw. apostołstwie ludzi świeckich. To właśnie oni mają stawać się coraz bardziej odpowiedzialni za misję głoszenia orędzia zbawienia. Czy jednak nowa ewangelizacja i apostołstwo ludzi świeckich oznaczają to samo? Poniższy artykuł stanowi próbę przybliżenia rozumienia owych dwóch bardzo popularnych terminów przez ukazanie szeregu zależności między nimi.

Summary

The new evangelization is a very important task for the contemporary Church, which is called to proclaim the Good News of salvation in Christ. However it is hard to precise what it exactly is. Without any doubt we can observe a huge transformations in our culture and society which are getting more secular and atheistic. Therefore we should look for the best ways to make this proclamation was effective. It is often said about new methods, new forms of expression and new fervor. Moreover it requires kerygma to be proclaimed before the catechesis and it should be strengthened by a testimony of life. Only a person who is certain of his faith and talk about it with passion can be reliable. At the same time what is very popular is so called the apostolate of the laity. It is the lay people, who should be more responsible for the mission of proclaiming the message of salvation. This obligation arises from the baptism and the order of

Christ, who said: go into all the world and preach the Good News to all creation. Do the new evangelization and the apostolate of the laity mean the same? The aim of this article is to clarify the meaning of those two terms. First we will write a few words about them and then try to specify relations between them. We do not enter into details. The basic results can be helpful in further studies on this topic, especially by taking into consideration the fruits of upcoming Synod, which is devoted to the new evangelization (2012).